
KAZAKİSTAN'DA ARAL SORUNUNA ORMAN ÇÖZÜMÜ

23.02.2018

Memleket, 23 Şubat 2018

Kazakistan, Sovyetler döneminde nehir sularının plansız kullanılması sonucu yüzde 90'ı kuruyan Aral Gölü çevresinde turizmi canlandırmak için ormanlık alan oluşturmayı ve bölgede turizm merkezi açmayı planlıyor.

Amuderya (Ceyhun) ve Sırderya (Seyhun) nehir sularının, Sovyetler Birliği döneminde tarım ve pamuk arazilerinin sulanması için plansız kullanılmasıyla Aral Gölü'nün yüzde 90 kuruması bölgeyi olumsuz etkiliyor.

Sovyetler Birliği döneminde toplam balık üretiminin yüzde 13'ünü sağlayan gölün kuruması balık üretiminin tamamen yok olmasına ve bölgenin sosyal ve ekonomik durumunun kötüleşmesine yol açmıştı.

Bunun yanında 23 kilometrekare alanda oluşan kumlu ve tuzlu çöl, bölgede solunum, karın, kan damar, şeker ve felç gibi hastalıklara yol açıyor.

Gölcüklere bölünen Aral'ı yeniden canlandırmak için 1993 yılında Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan arasında kurulan Uluslararası Aralı Kurtarma Fonu (İFAS), 25 yıldır gölün çevreye ve bölge halkına olumsuz etkilerini gidermeye çalışıyor.

İFAS İcra Komitesi Kazakistan Şubesi Müdürü Bolat Bekniyaz, AA muhabirine yaptığı açıklamada, gölün kurumasının olumsuz etkilerinin azaltılması için projeler geliştirmeye devam ettiklerini belirtti.

Aralın kuzeyindeki Sırderya Nehri'nin akışının düzenlenmesi projesi çerçevesinde 2005 yılında Kökaral Barajı'nın inşa edildiğine işaret eden Bekniyaz, Böylece Aralın kuzey kısmına su doldu ve

şu an yaklaşık 27 kilometreküpü oluşturuyor. Gölün seviyesi 6 metre yükseldi. diye konuştu.

Bekniyaz, bölgeye suyun gelmesiyle hayatın ve balık üretiminin canlandığına dikkati çekerek, Barajdan yılda 8 bin tondan fazla balık üretiliyor. Gölün kurumasından sonra bölgeyi terk eden 16 bin vatandaş evlerine döndü. dedi.

- "30 yeni projemiz var"

Devlet projeleri kapsamında bölgeye içme suyunun sağlandığını, doğalgaz getirildiğini, okul ve hastanelerin inşa edildiğini aktaran Bekniyaz, şimdi de Aralın ekolojisini canlandırmayı hedeflediklerini dile getirdi.

Bekniyaz, Aralın kurtarılması çalışmaları kapsamında 30 yeni projemiz var. Onlardan biri gölün doğu sınırlarında ve Aral ilçesinde ormanlar, fidanlıklar oluşturma projesi. Ormanlar tuzlu tozun yayılmasını önleyecek. ifadelerini kullandı.

Başka bir projenin de tarım arazilerini sulama sonucu kaybolan suları Aral Gölü'ne tekrar getiren kolektörün inşa edilmesi olduğunu söyleyen Bekniyaz, ormanların da bu kolektörler aracılığıyla sulanacağını kaydetti.

Bekniyaz, orman ve fidanlıkların ekonomik açıdan karlı olabileceğini vurgulayarak, Fidanlıklar çiftçilere verilecek ve onlar fidanlarını yetiştirerek gelir elde edebilecekler. şeklinde konuştu.

Bekniyaz ayrıca, yaptıkları araştırmalarda bölgede fıstık, badem ve elma çeşitlerinin de yetişebileceğini tespit ettiklerini bildirdi.

- "Turizm merkezi oluşturacağız"

Aral bölgesine turist ilgisinin arttığını belirten Bekniyaz, ancak turizmin kontrol altında olmadığını, turistlerin, koordinasyon ve lojistik gibi sorunlar yaşadığını anlattı.

Bekniyaz, Turistler geliyor ve gölün nerede olduğunu soruyorlar, nasıl gidildiğini de bilmiyorlar. Dolayısıyla bölgedeki tüm turistik gezileri koordine eden turizm merkezi oluşturacağız. ifadelerini kullandı.

Merkezde ekolojik müze, Aral Gölü'nün müzesi ve milli gelenek, örf ve adetlerin sergilendiği yapay bir köy kurulmasının da planlandığını kaydeden Bekniyaz, güvenliğı sağlayarak belirlenen güzergahlarda turistlere eşlik edeceklerini dile getirdi.

Bekniyaz, Güney Aral'ı besleyen su kaynaklarının kaybolmasının engellenmesi için 4-5 büyük nehirden oluşan yapay deltanın inşa edilmesinin planlandığını aktardı.

İFAS ülkeleri tarafından Aral sorununun çözümü son 25 yılda büyük çalışmaların yapıldığına dikkati çeken Bekniyaz, "Su kaybının azaltılması için birçok sulama yapıları, enerji santralleri tamir edildi. Bugüne kadar Aral havzasında yer alan 5 Orta Asya ülkesinde yaklaşık 100 milyar dolarlık onlarca proje uygulandı." dedi.

Kaynak/Source: